

Publication Name : Star Açık Görüş
Reference No : 94764732
Color : Renkli

Publication Date : 28.03.2020
Effect : Etkisiz
STxCM : 19,722222

Clipping Page : 1
Circulation : 111099
Page : 1

Kentlerin 'akıllanması'na pandemi etkisi

DR. ÇİĞDEM ÇÖREK ÖZTAŞ Sayfa 2'de

Günümüzde kentler varlıklarını sürdürmenin temelini karmaşık altyapı-üst yapı sistemlerine ve sosyal örüntülere dayandırmakta ve bu sistemlere güvenmekte. Yığılma ekonomileriyle ortaya çıkan kentler, emek ve kaynakların yoğunlaşmasıyla verimliliklerini sağlayabiliyorlar ancak küresel ya da yerel salgınlara karşı da bir o kadar savunmasız kalmaktalar.

Son günlerde yaşadığımız, 'kentsel zorlukların' sadece iklim değişikliği ve doğal afetlerle ilgili olmadığının, aynı zamanda insan vücuduna nüfuz eden ve zarar veren viral virüslerle de ilgili olduğunu konuşmuş, bizleri testen geçirmekte, bizlere zorlu bir ders vermekte.

Kentlerin, farklı ve iç içe geçmiş katmanlardan oluşması ve yine farklı kentlerin birbirleriyle ilişkileri hastalıkların yayılma süreciyle doğrudan ilişkilidir. Mevcut tedavide başa çıkmak için en doğru yaklaşıma bugün vereceğimizi kararlar ve atacağımız adımlara gözi.

Kentlerin küresel eğilimi ve birbirleriyle entegrasyonu gününce büyüyor ve kentler çok çeşitli ulaşım modlarıyla daha da birbirine bağlı hale geliyor. Öte yandan, planlama, yönetim, afet müdahale yaklaşımın, operasyon sistemleri ile iç içe geçmiş ek katmanlar da oluşturmakta miktardır. Yeni odaklı ve kontrollü akıllı kentler bu nedenle bir kez daha gündemimizde.

Akıllı kentlerin başlangıcı

Akıllı, sürdürülebilir bir kent, yaşam kalitesini, kentsel operasyon ve hizmetlerin verimliliğini ve rekabet gücünü artırmak için bilgi ve iletişim teknolojilerini ve diğer araçları kullanır, aynı zamanda mevcut ve gelecek nesillerin ekonomik açıdan iddialı yaşamlarını karşılama amaçlarıyla yenilikçi bir yaklaşım olarak karşımıza çıkar.

Akıllı bir kent, veri ve dijital teknolojiyi yaşam kalitesini artırma hedefiyle kullanır. Daha kapsamlı, gerçek zamanlı ve yerel, kurulumla olayları ortaya çıkartıcı izleme, talep modellerinin nasıl değiştiğini anlamaya ve daha hızlı ve düşük maliyetli çözümlerle yanıt verme olanağı sağlar. Özellikle son yıllarda farklı ülkeler tarafından benimsenen akıllı yolların giderek daha da önem kazanmakta. Uluslararası veri şirketi olan IDC (International Data Corporation) akıllı kent girişimlerine yapılan küresel harcamaların 2023 yılına kadar 189 milyar dolara ulaşacağını tahmin etmekte.

Peki akıllı kent fikri nereden, hangi ihtiyaçtan doğdu? Kentlerin akıllı hale gelmesi, yani veri birimi ve mekansal gösterişimlerinin kullanmaya başlamasının kökeni 1854 yılında Dr. John Snow'un çalışmasıyla sıkı sıkıya bağlantılıdır. 1850'leri dünyasında, kolera'nın hava ile ve bulaşıcı kaynağı olarak yayıldığına inanılıyordu. Londra'nın Soho bölgesinde yaşanan kolera salgını sadece bir gizeydi.

Dr. John Snow, artık veri gazetecilerinin sık sık yaptıkları bir şeyi ilk kez yapıyor: vakaların haritaladığı. Snow, kolera hastalığının yüzünden ölemlerin adreslerini harita üzerinde çizmeye başladı. Her ölüm için bir sayıyı çizgi olarak üzerindeki ölüm sayısına göre çizim gerçekleştirildi. Haritasına

Kentlerin 'akıllanması'na pandemi etkisi

Kentsel sürdürülebilirliği sağlamanın temelinde bulunan karma kullanım alanları yaratılması; gelecek 10 yıl içerisinde çok daha fazla gündeme gelecek. Kentsel yoğunluk yönetimini yeniden düşünmek ve kurgulamak pandemi döneminde kentlerin ve kentlilerin uzun süreli hayatta kalmaları için bir anahtar niteliği taşımakta.

su kaynakları gibi ek katmanlar erkekler fiziksel haritaları ve infografikleri birleştirerek kolera vakalarının Londra'daki yayılmasını haritaladı. Bu öncü veri gösterişime, mahalleyle su sağlanan pompaya en kolay erişime sahip caddelerin en yüksek ölüm oranlarını yaşadığını doğruladı ve kolera virüsünün daha önce varsayıldığı gibi hava yerine su kaynakları yoluyla yayıldığını keşfedildi. Böylece Dr. Snow, 1854 Kolera Salgını Haritası ile salgın sonlandırma yolunu buldu.

Bu harita modeli teknik olarak ilk akıllı kent örneğini teşkil etmekte. Çözüm yoluna ulaşmaya, verilerin toplanması ve gösterişimleriyle bulmacaya odaklanma bu yöntem, günümüzde de insan kaynaklı sorunları çözmeye kullanılmakta. Dr. John Snow'un farklaştığı nokta, verilerin önemli fark edilebilirdi. Böylece Dr. Snow veri kullanma konusunda ilk uygulama yapan insan oldu.

Krizle karşı direnç

Canberra Üniversitesi işletme okulunda kentsel tasarım ve planlama uzmanı olan Profesör Richard Hu, COVID-19 tehdidinin yeni çalışma yollarını keşfetme fırsatı olduğunu; kentlerin akıllı çalışma (smart working) sistemleri oluşturduğu süreçte akıllı kalmaya devam ederek, kentleri ve bölgeleri böyle bir krize karşı daha dirençli hale getirebileceğini belirtmekte.

Akıllı çalışma, çalışılmasa ofis ofis girmesi gerektiği anlamına gelmemekte, ancak onlara gün boyunca farklı sorumlulukların daha iyi yönetme fırsatı vermektedir. Prof. Hu, insanların çalışma şeklindeki yaşamsal değişikliklerini aynı zamanda sanayi devriminin sırasında kurulan, farklı fonksiyonları farklı alanlarda çözün-

Dr. Çiğdem Çörek Öztas

WRI Türkiye Sürdürülebilir Şehirler Kentsel Gelişim ve Erişilebilirlik Yöneticisi

lenmesini temel alan kent planlama yaklaşımının da yeniden düşünülmesi gerektiğini ifade etmekte. Bu bakış açısı doğrultusunda, kentsel sürdürülebilirliği sağlamanın temelinde bulunan karma kullanım alanları yaratılması; gelecek 10 yıl içerisinde çok daha fazla gündeme gelecek. Bu yaklaşım, aynı zamanda oturma alanı-çalışma alanı arası ya da kent merkezi-kent çeperi arasında oluşan trafiği azaltmaya ve daha sürdürülebilir ve akıllı kentler oluşturulmasına da yardımcı olacaktır. Bununla birlikte, konular da artık yalnızca yaşamak için tasarlanacak; aynı zamanda çalışmak için de en uygun koşulları ve altyapı-

Kentlerin akıllı hale gelmesi, yani veri bilimi ve mekansal gösterişimlerini kullanmaya başlamasının kökeni 1854 yılında Dr. John Snow'un çalışmasıyla sıkı sıkıya bağlantılıdır. Dr. Snow, Kolera Salgını Haritası ile salgın sonlandırılmasına gidene kadar akıllı kalmaya yoldu.

lenlerin başlangıcını oluşturacak önemli bir giriş.

Çin, akıllı kentsel planlama konusunda öncü konumunda ve ülke genelinde 500'den fazla akıllı kent oluşturulmaktadır. İnsan hakları veya gizlilik endişeleri dikkate alınmadan siyasi gözetimin otomatikleştirilmesine odaklanan akıllı sistemler, teknolojiyi, örneğin tren istasyonlarında olgandığı sayıya eşit insan tespit etmek için yeniden şekillendirilmesinde ile farklı bir fırsat sunabilecek. Geliştirilecek teknoloji, bireyin sağlık geçmişine, seyahat kayıtlarına ve hava durumu kalıplarına vb. aynı anda atıfla bulunursa, potansiyel bir kamu yararı oluşturabilecek. Wuhan'dan sonra, sadece siyasi güvenliği değil, sağlık güvenliği sağlama baskısı daha yüksek olacak.

Ne yapılmalı?

Mevcut kentsel yapılarımızda kentlerin geleceği üzerine tartışılmalı, ancak tüm aktörler ve sosyal boyutlar kapsandığı ve aktörler arasındaki karmaşık ilişkiler ortaya konduğu süreçte akıllı ve sürdürülebilir sonuçlar doğurabilir. Harekete geçmek, yeni bir kentsel planlama yaklaşımına ulaşmak ve akıllı kentler üzerine yeni bir vizyon oluşturmak için çeşitli paydaşlar arasında oluşturulacak diyaloga ihtiyaç bulunmaktadır. İhtiyaç çeşitliliği, daha kapsayıcı ve ihtiyaçlara cevap verebilir bir akıllı kent yaklaşımını da beraberinde getirecek. Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA), Uluslararası Şehir ve Bölge Planlama Demeyi (ISOCARP) ve büyük BFT şirketlerinin yanı sıra sağlık, ulaşım, çevre gibi sektörlerin birarada çalışması yeni akıllı kent vizyonunu daha doğru şekillenmesine sağlayacaktır. ISOCARP korona virüsün planlama sektörü üzerindeki etkileri hakkında henüz cevap vermemektedir. Ancak, uyandırılabilir kentsel ve bölgesel politikalar, planlara, tasarımlara ve daha fazla araştırmaya yol açabilecek sorunlar formüle etmek için bir platform oluşturulmasına çalışılmalıdır. Web sitelerinde yer alan 'Planet' isimli çevrimiçi tartışma forumunun yanı sıra, UN-Habitat, MetroHUB ve MTPA (Metropolitan ve Bölgesel Planlama Ajansları) gruplarında da konu tartışmaya açılmış durumdadır.

5) sunmak durumunda kalacaklar. Bunun yanında kentsel yoğunluk yönetimini yeniden düşünmek ve kurgulamak da pandemi döneminde kentlerin ve kentlilerin uzun süreli hayatta kalmaları için bir anahtar niteliği taşımaktadır. Nüfusu 10 milyonu geçen mega kentler oluşturmak yerine, kentsel nüfusu ve nüfus yoğunluğunu optimum düzeyde tutacak ve kentsel desentralizasyonu sağlayacak yeni kentsel formların planlanmasında temel prensip olarak kabul edilmesi de önemlidir. Dönemde karşımıza çıkabilecek yaklaşımlardan biri olabilir.

Kentlerde, ekonomiyi de canlandırarak aynı zamanda sorunlara müdahale edilebilir de zorlaştırılan en önemli bariyerlerden biri organizasyonlara dayanan sosyal ve ekonomik ortam. Herhangi bir risk durumu gözlemlendiğinde, bu organizasyonun yapının bireysel kullanıma adapte edilebilirliği kentlerin çok daha akıllı yapacak.

Kamusal hizmetlerde yapılacak dijital dönüşüm de akıllı kentlerin işlevleri kazandırmada diğer bir önemli etken konumunda. Kamu sektörü de, gelecekte yapı ve akıllı çözümlerin doğru kombinasyonunu kullanarak, talebin nasıl değiştiğine daha dinamik bir şekilde yanıt verebilecektir. Hükümetler daha kısa planlama döngülerini ile daha esnek, veri odaklı yarımları yapabilecektir.

Melbourne Üniversitesi Tasarım Okulu'nda küresel kentsel politikalar profesörü Michele Accoto ise, toplum sağlığına dikkat çekerek, kentsel tasarım ve toplum sağlığı keşfinin giderek daha kritik bir alan haline geldiğini belirtmektedir. Akıllı sağlık sistemlerinin yaygınlaşması kentlerin de daha "akıllı" planlanmasına fırsat tanıyacak. Vakaların raporlanarak ve kaynakların koordinasyonu-ya sağlık altyapısının dijitalleşmesi de ön-

Carer verme sürecinde oluşturulacak çok sektörlülük ve çok sesliliği aynı sara, farklı ilk adamlardan olabilir. Bunun en iyi örneğini şuan pek çok profesyonel "rakamların birarada görme ve yorumlanma münkindir.

Veri ve veri kaynakları analizler artık çok daha değerli. Modern planlama sarma ve kolera'nın kentlerde yayılması yanıt olarak, 19. yüzyıl ortalarında kamusal alan altyapısının gelişiminden doğdu. Yeni odaklı dijital altyapı sistemleri ise geleceğin planlama anlayışının yeni dönüştürücü olacaktır.

ciğdem.cerek@wri.org